

УДК 371.38(075.8)

Марія Семенюк

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

РОЛЬ ТРЕНІНГОВИХ ЗАНЯТЬ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Реалізація державної програми «Вчитель» актуалізує доцільність модернізації змісту підготовки педагогічних кадрів з урахуванням вимог реформування системи загальної освіти та тенденцій розвитку європейського освітнього простору, відтак і поліпшення підготовки вчителів початкових класів .

Одним із шляхів поліпшення підготовки майбутніх освітян, на наше глибоке переконання, є вдосконалення змісту їх навчання.

Мета дослідження: розкрити роль професійно-педагогічного тренінгу як інноваційної методики у розвитку професіоналізму майбутнього педагога.

Обрана проблема ґрунтується на психолого-педагогічних дослідженнях аспекту професійної підготовки педагога.

Тренінг розглядається в контексті сучасних інноваційних технологій організації навчально-виховного процесу у ВНЗ.

Заняття із спецкурсу «Професійно-педагогічний тренінг» займають чільне місце у змісті підготовки магістрів спеціальностей «Початкова освіта» та «Дошкільна освіта».

Підґрунтям для складання програми означеного спецкурсу були наукові напрацювання психологів, педагогів стосовно тренінгу як активного методу навчання (Зязюн І.А., Дичківська І.М., Костюкевич С.О., Козлова О.Г., Козлакова Г.А., Ласкаржевська В.В., Красіля К.І., Кіктенко А.З., Кручиніна Т.З., Паламарчук В.Ф., Ситніков А.П., Селевко Г.К., Пехота, Пометун О.М., Моніна Г.Б., Прутчинков А.С.) та ін.

Безумовно, тренінгові заняття не новинка у педагогічному процесі ВНЗ, а також і в практиці нашої роботи. Ще до введення вищезазначеного курсу заняття у формі тренінгів, ділових ігор широко використовувалися при вивченні дисциплін «Методика виховної роботи», «Основи педагогічної майстерності». Імітація поведінки педагога, модифікація різних життєвих ситуацій із практики навчально-виховного процесу в школі, драматизація, ігри, дискусії мали місце на практичних заняттях.

Особливістю змісту тренінгових занять та їх проведення є поліфункціональність. Тут наявні досягнення дидактичних розвивальних, виховних цілей. Поєднання навчальної та ігрової діяльності під час тренінгових занять робить їх цікавими, захоплюючими.

Важливим стимулом активізації кожного учасника тренінгу були вказівки товаришів, викладача, заклики у вигляді девізів, а також емоційно-позитивне педагогічне спілкування. Означене уможливило більш відкрито спілкуватися студентам, висловлювати власні міркування, судження, оцінки.

Моделювання різних ігрових ситуацій педагогічного змісту забезпечує формування широкого діапазону професійних умінь і професійно важливих особистісних якостей педагога.

Зазначимо, що тренінгові заняття - це вмотивована на основі професійно-особистісних цінностей цілеспрямована колективна діяльність з достатнім проявом власної ініціативи й індивідуальності, яка передбачає актуалізацію і прояв освітніх ініціатив. Тренінг спрямований на зміну вектору навчання від звичного, нормативно побудованого процесу до навчання як індивідуальної діяльності, її корекції, педагогічної підтримки.

Ми практикували використання таких прийомів оцінювання: індивідуальне розгорнуте оцінне судження (усне), колективна оцінна діяльність (змістове колективне оцінювання, оцінювання групами), аналіз та підведення підсумку заняття); взаємооцінка (робота парами: вчитель-учень), самооцінка – обговорення вголос результатів діяльності), висловлювання порад, пропозицій. При цьому використовували ігри, вправи, влаштовували конкурси.

Різноманітність тематики занять та способів проведення була спрямована на формування комунікативних умінь, вдосконалення педагогічної техніки, вироблення рефлексії, самооцінки, корекцію вмінь та навичок, розвиток здібностей до самовизначення та визначення цілей, формування критичного мислення, навичок аналізу, синтезу, вироблення власного погляду, осмислення власних можливостей, виховання відповідальності, толерантності, самодисципліни.

Тренінгові заняття носили пізнавальний, розвивальний, виховний характер, оскільки це були різновиди інтелектуального, комунікативного тренінгів.

Невід'ємною складовою тренінгового заняття були самостійність, активність, підтримка ініціативи, творчості, забезпечення зворотного зв'язку, стимулювання гуманних стосунків у системі «викладач-студент», «студент-студент», розвиток творчої професійної думки.

Зауважимо, що великого значення для учасників тренінгу набуває усвідомлення власної активності, наявність критичного ставлення до своїх дітей, вміння позитивно сприймати колег, прагнення до саморозвитку.

Висновки. Тренінгові заняття ми розглядаємо тими ефективними технологіями, що забезпечують взаємодію, взаємообмін, активний пошук кожному студенту адекватних форм поведінки та їх закріплення, самовираження, а головне - розвиток професіоналізму майбутнього педагога.